

INTERNETCONSULTATIE WETSVOORSTEL LOTING

6 november 2020

Reactie internetconsultatie loting

Ter nadere invulling van de WHW legt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het spoedwetsvoorstel loting ter internetconsultatie. De Vereniging van Universiteiten heeft de volgende reactie op het betreffende wetsvoorstel.

De universiteiten onderstrepen het belang van selectie als mogelijkheid voor opleidingen die hier vanwege een numerus fixus of anderszins een noodzaak voor zien, om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen, en de juiste student op de juiste plek te faciliteren. Selectie is hierbij van groot belang. (Gewogen) loting is een welkome toevoeging aan het selectie-instrumentarium. Voorwaarde hiervoor is dat een combinatie van selectie en (gewogen) loting mogelijk moet worden gemaakt in deze wet. Dat is nu niet het geval.

Alle selectiemethoden, inclusief loting, hebben voor- en nadelen als het gaat om kansengelijkheid, de juiste student op de juiste plek en daarmee de kwaliteit van het onderwijs. Bij gewogen loting geldt bijvoorbeeld dat scholieren met toegang tot veel bijlessen of eindexamentraining een voordeel hebben, en ongewogen loting gaat volledig voorbij aan idee van de juiste student op de juiste plek. De gewogen loting is afgeschaft, omdat hierin te weinig aandacht was voor de achtergrond, talenten en motivatie van aanstaande studenten. Deze aspecten krijgen wel aandacht bij kwalitatieve selectiemethoden.

Het is vooral van groot belang om goed zicht te hebben op hoe selectiemethoden werken, en om deze gericht in te zetten. De VSNU zet daarom in op kennisdeling en het uitwisselen van good practices. Wij hebben om die reden een learning community ingericht, en faciliteren een onderzoekersnetwerk waarin het state of the art-onderzoek over dit onderwerp wordt gedeeld met de praktijk.

De VSNU ziet ook de positieve aspecten van loting als toevoeging aan het selectie-instrumentarium, en ziet daarom graag dat (gewogen) loting wordt toegevoegd aan het selectie-instrumentarium. Voorwaarde hiervoor is echter nadrukkelijk dat (gewogen) loting en selectie als combinatie- dan wel mengvorm mogelijk wordt gemaakt. Daarom is het van groot belang dat deze variant wordt mogelijk gemaakt met dit wetsvoorstel. De concept Memorie van Toelichting sluit dit echter uit, terwijl er in de conceptwetstekst wel ruimte voor is.

Om te kunnen zorgen dat iedereen een kans maakt, en met oog op het principe van de juiste student op de juiste plek, zien de universiteiten graag de mogelijkheid van een combinatie van selectie en (gewogen) loting terug in deze wet. Opleidingen, elk met hun specifieke curriculum, groep aspirant-studenten en selectiecriteria, moeten goed kunnen afwegen wat de meest passende vorm van selectie voor hun opleiding is. Selectie, (gewogen) loting, of een combinatie van die twee, moeten allen tot die mogelijkheden behoren.

Een combinatie van selectie en loting zou op twee manieren kunnen worden ingezet:

1. We zien graag de mogelijkheid voor een variant waarbij eerst een deel van de studenten wordt geselecteerd, en daarna wordt een deel geloot. Dat model gaat uit van selectie van de best en slechtst scorenden, en loting voor de middengroep. Daarmee kan een opleiding zorgen dat aspirant-studenten die erg goed scoren op selectiecriteria of minder goed scoren op selectiecriteria via selectie worden in- of uitgeselecteerd, en de aspirant-studenten in de groep die relatief gelijk scoren op de selectiecriteria, op basis van loting worden geselecteerd.

2. Daarnaast zien we ook de graag de mogelijkheid voor een selectievariant waarbij een vast percentage van de plaatsingsbewijzen via selectie wordt toebedeeld, en de resterende plaatsingsbewijzen via loting worden vergeven. Deze variant staat toe dat deelnemers opteren voor alleen deelnemen aan loting i.p.v. deelnemen aan selectieactiviteiten (en daarna eventueel meeloten indien niet direct geplaatst). Deze variant kan zinvol zijn voor opleidingen die weliswaar instrumenten hebben die goed in staat zijn om de best scorenden te identificeren, maar waar een vermoeden van zelfselectie bestaat onder sommige groepen studenten. Daarnaast kan deze variant zinvol zijn voor opleidingen die willen onderzoeken of nieuwe of aangepaste selectie-instrumenten het beoogde effect hebben.